

Incredibile est, quod semper habituri sint actus caritatis...

Quare unum ex his necessario dicendum existimo, nempe...

ARTICULUS III.

An ad meritum de condigno apud Deum requiratur ex parte...

S. I.

Quibusdam promissis referuntur sententia.

Suppono primo: quod licet apud homines requiratur...

Suppono secundo: ordinationem sive acceptationem...

Suppono tertio, dupliciter posse concipi, quod requiratur...

Secunda affirmat ordinationem intrinsecam, & promissionem...

Tertia sententia, quae est communis in schola D. Thomae...

S. II.

Prima sententia rejicitur.

Loco primo ad meritum de condigno apud Deum aliquid...

Colligitur etiam ex Scriptura: nam Matth. 20. in parabola...

Ratio etiam suffragatur: Primo quia Deus non est capax...

Secundo: Cum opera nostra sint pluribus titulis Deo debita...

Tertio: Si ad meritum apud Deum necessaria non esset...

Dices cum Vasquez, non ex defectu divinae ordinationis...

Sed contra: Status viae sola Dei ordinatione constat, qui...

Denique suaderi potest conclusio: Potest Deus pro suo beneplacito...

S. III.

Solvuntur objectiones.

Contra hanc conclusionem obijciunt primo: D. Thomas...

Secundo: Ut actus malus sit meritorius poena, non requiritur...

Tertio: Opus esse meritorium gloriae aeternae apud Deum...

Quarto: Ad meritum apud homines non requiritur, quod...

sterius, etiam ipso ignorante, dummodo non contradicatur...

Denique si necessaria esset divina ordinatione, ut opera...

Ad primum respondeo D. Thomam loco citato solum...

Ad secundum respondeo primo negando Antecedens: nam...

Respondeo secundo, dato Antecedente, negando consequentiam...

Ad tertium nego Majorem: actus enim liberi Beatorum...

Ad quartum, concessio Antecedente, nego consequentiam...

Ad ultimum nego sequelam Majoris: nam talis ordinatio...

S. IV.

Resolvitur secunda sententia, & servatur sententia, & explicatur.

Loco secundo: Meritum de condigno hominis ad Deum...

Probatur primo: Illud constituit formaliter meritum de condigno...

Confirmatur: Promissio Dei, ejusque ordinatio extrinseca...

justorum ullam habere in se dignitatem & valorem, sed...

Probatur secundo: Incarnatio Verbi divini fuit promissa...

Probatur tertio: Si sola extrinseca Dei promissio esset...

Dico tertio: Ordinatio Dei extrinseca, in pacto vel promissione...

Est contra Suarez, Araviu, & alios auctores secundae...

Confirmatur, & magis declaratur mens hujus S. Doctoris...

Potest etiam conclusio ratione suaderi. Si ad completam...

Potest etiam conclusio ratione suaderi. Si ad completam...

quest. 106. art. 3. Beneficentia, in quantum huiusmodi, est causa beneficii... Et deo beneficiatus ad benefactorem convertitur ut ad principium suum...

85 Neque valet si dicas, Deum posse recipere gloriam a creaturis, quae est aliquid bonum ipsi extrinsecum, quod respicit quasi beneficium sibi collatum...

87 Dicet: Inter homines posse Dominum ex gratitudine servo obligari: nam D. Thomas 2. 2. q. 106. art. 3. ad 4. docet cum Seneca lib. 3. de beneficiis...

88 Sed hoc facile potest confutari: In primis enim ex hac solutione sequitur quod solum opera bona supererogationis, & quae cadunt sub consilio, sint meritoria apud Deum...

Deinde servitium hominis ad Deum, longe altior est & major, quam servitium hominis ad hominem: nam homo licet ut servus alterius hominis sit interior illo...

89 Ultimo argumentari possimus ad hominem contra Vasquez, qui vult retributionem praemii in Deo esse ex gratitudine, ne iustitiam veram & rigorosam erga hominem

illi tribuat: argumenta enim quibus conatur ostendere in Deo non posse strictam iustitiam, multo magis demonstrant in eo non posse reperiri gratitudinem...

§. III.

Secunda opinio resellitur, & vera statuitur.

Deo secundo, retributionem praemii in Deo non esse actam iustitiae commutativae, sed distributivae, habentis tamen aliquem modum commutativae iustitiae...

90 Denique iustitia distributiva non requirit necessarium, quod distribuitor a se abdicet dominium supremum bonorum, quae distribuit, sed retento suo supremo dominio...

91 Ex his probata manet secunda pars conclusionis. Ut enim praecedent assertionem nostram confirmemus, retributio vitae aeternae pro bonis operibus, in gratia & caritate factis...

92 Confirmatur: iustitia distributiva maximam dicit perfectionem & excellentiam, & non habet adiunctos defectus, qui a iustitia commutativa inseparabiles sunt...

de divin. nomin. Omnibus tribui propriis, secundum uniuscuiusque existentiam dignitatem.

Denique (probat idem Antecedens) debitum iustitiae distributivae non nascitur ex iure alterius erga distribuentem, sed vel ex naturali retributione, & ipsa lege aequitatis, qua tenetur distributor commensurare praemium meritis...

Item iustitia distributiva non fundatur in dato & accepto iure commutativo, sed in proportione personae ad rem; unde non exigit aequitatem arithmeticam & rigorosam...

Denique iustitia distributiva non requirit necessarium, quod distribuitor a se abdicet dominium supremum bonorum, quae distribuit, sed retento suo supremo dominio...

95 Ex his ergo facile intelligitur, quae iustitia distributiva non requirit necesse est, quae iustitia distributiva, qua scilicet ejus completa ratio potest ad imperfectionem deputari...

quae oritur ex ordinatione suae sapientiae, ex fidelitate suae promissionis, & ex decentia suae bonitatis, sed obligatio non constituit Deum debitorem creaturis...

Intelligens etiam, quod quamvis, defectu stricti debiti & obligationis, retributio praemii pro meritis non fit in Deo actus iustitiae commutativae...

Ex quo probatur tertia conclusio praesens pars, & quaedam D. Thomae testimonia exponuntur, quibus iustitiam commutativam videtur in Deo ponere...

97 D. Thomae testimonia exponuntur, quibus iustitiam commutativam videtur in Deo ponere: loquitur enim de iustitia commutativa, quoad modum & similitudinem, non vero quoad essentiam & rationem formalem...

§. IV.

Solvuntur objectiones.

Obijcies primo contra primam conclusionem: Divus Thomas hic art. 1. dicit inter nos & Deum non posse esse meritum simpliciter, quia non potest esse iustitia simpliciter...

98 Respondeo D. Thomam hic loqui de iustitia commutativa, & de merito cui debetur merces secundum iustitiam commutativam: si enim fero sit de iustitia distributiva...

99 Obijcies secundo: Tridentinum sess. 6. can. 16. sic habet: Iustitiam hominibus, & bene operantibus, proponenda est vita aeterna, tanquam gratia misericorditer promissa...

100 Respondeo vitam aeternam appellari gratiam, vel quia ortum habet ex summa gratia, ex gratuita scilicet Dei praedestinatione: vel dicitur gratia in radice, quia prima gratia sanctificans...

